

**ועדת הבחירות המרכזית
לכנסת ה-20**

القاضي سليم جبران

رئيس لجنة الانتخابات المركزية

ירושלים, ג' באב התשע"ג
10 ביולי 2013

השופט סלים ג'ובראן

יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית

תר"מ 26/20

המבקש: ריצ'רד פרס, חבר מועצת העיר בית שמש

נגד

המשיבים: 1. משה אבוטבול, ראש העיר בית שמש
2. עיריית בית שמש

בקשה למתן צו מניעה

החלטה

1. במסגרת העתירה שבפניי, מבקש העותר כי יינתן צו למניעת העברת כספים בסך כולל של כ-1.8 מיליון ש"ח ל-54 בתי כנסת בעיר בית שמש, וזאת מאחר שלטענתו מדובר בתעמולת בחירות אסורה.

2. בקליפת אגוז, במסגרת הסכם פשרה בין המשיבה 2 לבין תובעים בגין תביעה ייצוגית על גביית יתר של ארנונה, הוסכם כי הראשונה תעביר לידי 54 בתי כנסת ברחבי העיר כ-1.8 מיליון ש"ח. עוד הוסכם בין הצדדים כי הסכום יועבר בתוך 60 ימים ממועד אישור ההסכם בבית משפט (שניתן ביום 25.11.2012), והחל מיום 30.6.2012 יישא הסכום הפרשי ריבית והצמדה. המשיבה 2 אישרה את ההסכם ביום 23.11.2012.

עמוד 1 מתוך 4

משכן הכנסת, קריית דוד בן-גוריון, ירושלים 91950
العنوان: مجمع بن غوريون, أورشليم القدس, 91950

טלפון, هاتف: 02-6753407, פקס, فاكس: 02-5669855 Fax:

3. לטענת העותר, ביום 17.4.2013 התקבלה הזמנה לזימון לישיבת מועצת העיר, במסגרתה נקבע בסדר היום כי יידון אישורו של פרוטוקול וועדת התמיכות של העירייה מיום 26.12.2012. הדיון האמור התקיים ביום 30.4.2013, ובמהלכו קרא העותר להשהיית העברת הכספים עד לאחר מועד הבחירות. יחד עם זאת, המועצה אישרה את הפרוטוקול וקבעה כי הכספים יחולקו לבתי הכנסת.

4. לטענת העותר, העובדה כי הסכם הפשרה אושר כחמישה חודשים לאחר המועד שנקבע (קרי – תוך 60 ימים ממועד אישורו בבית המשפט), והמועד הסמוך לבחירות, מביאים למסקנה כי מדובר בתעמולה אסורה תוך שימוש במשאבי ציבור.

5. המשיבים בתשובתם טוענים כי דין העתירה להידחות. זאת, מאחר שלא מדובר בכספים הקשורים לתעמולת בחירות. במסגרת זאת, טוענים הם כי התביעה הייצוגית התנהלה במשך שנים ארוכות בבית המשפט, ובמסגרתה נכרכו מספר הסכמי פשרה. לאחר שאושר הסכם הפשרה, המשיבה 2 החלה בהליך פומבי כדי לזהות את בתי הכנסת אשר יקבלו כספים מכוח הסכם הפשרה, ובסיום ההליך נערכה ישיבה של המועצה ביום 25.11.2012, אשר במסגרתה הוחלט כי נוכח עמדת היועץ המשפטי לממשלה, חלוקת הכספים תעשה בדרך אחרת (בתי הכנסת יגישו מיוזמתם בקשות לקבלת כספי תמיכה, אשר יגובו במסמכים). כחודש לאחר מכן, הוחלט על מתווה החלוקה של הכספים לבתי הכנסת השונים. לטענתם, עקב טעות משרדית, אישור המתווה וחלוקת הכספים הובא לדיון בפני המועצה רק ביום 30.4.2013, זאת לאחר הליך אישור הבקשות שארך מספר חודשים.

6. לטענת המשיבים, מהאמור לעיל עולה כי "אין ולא היה כל קשר לבחירות והמדובר בפעולה אשר נמצאת בהליכים כבר מספר שנים. השלמתה כעת נבעה מסיבות אובייקטיביות גרידא וללא קשר למועד הבחירות המתקרב" (סעיף 16 לתשובה). כמו כן, טוענים המשיבים כי חלה עליהם חובה להעביר את הכספים במועד זה, אחרת הדבר יוביל לתשלום קנסות ואף לביטול הסכם הפשרה.

7. לאחר עיון בעתירה ובתשובה, הגעתי למסקנה כי דין העתירה להידחות.

8. סעיף 2א לחוק הבחירות (דרכי תעמולה), התשי"ט-1959 (להלן: חוק הבחירות) קובע איסור שימוש בכספי ציבור "בקשר עם תעמולת בחירות". איסור בדבר שימוש בנכסי ציבור חל בכל זמן ועת, ללא קשר למועדי הבחירות. תכליתו של הסעיף היא שמירת השוויון בין המועמדים, טוהר השירות הציבורי ואמון הציבור (לפירוט על נושא זה, ראו: תר"מ 14/20 "למען התושבים" נ' חופרי (16.6.2013) (להלן: עניין חופרי)

9. על מנת לקבוע אם פעולה כלשהי של נבחר ציבור מכהן עומדת בגדר תעמולת בחירות אסורה, בניגוד לסעיף 2א לחוק הבחירות, יש להפעיל את מבחן הדומיננטיות, אשר נקבע בבג"ץ זילי' על ידי הנשיא א' ברק:

"תעמולת בחירות הינה רק אותו ביטוי שהאפקט הדומיננטי שלו הוא בהשפעתו על הבוחר ושאינו לו אפקט דומיננטי אחר, כגון אפקט אמנותי... אכן, האיזון הראוי בין הערכים המתחרים מחייב, כי הדיבור 'תעמולת בחירות' יכלול אותו שידור אשר פועלו הוא בשכנוע ובהשפעה על הכרעת הבוחר, ולא שידור שהאפקט שלו הוא אחר (כגון אמנותי, חדשותי, דתי), גם אם השפעות הלוואי שלו הן בהשפעה (עקיפה) על הבוחר". (בג"ץ 869/92 זילי' נ' יו"ר וועדת הבחירות המרכזית, פ"ד מו(2) 692, 704 (1992).

10. במסגרת זאת, נקבעו מבחני עזר למבחן הדומיננטיות לעיל על ידי בית המשפט העליון ויושבי ראש וועדות הבחירות. בין היתר, נקבע כי יש להתחשב במועד הפרסום, יוזם דבר הפרסום, האם מדובר בפרסום שנעשה באופן קבוע או באופן מיוחד לקראת הבחירות, ההיגיון הישר, ועוד (ראו למשל החלטותיו של השופט מ' חשין: תב"מ 23/2001 סיעת ישראל אחת נ' אינטרנט מעריב; תב"מ 12/15 ח"כ גולדשמידט נ' ראש הממשלה; תב"מ 9/2001 קשב מרכז להגנת הדמוקרטיה בישראל (ע"ר) נ' ארץ הצבי).

11. במקרה דנן, השתכנעתי כי אכן המועד אשר נקבע להעברת הכספים קשור באופן ארעי בלבד למועד הבחירות. אומנם, חלוקת כספים במועד סמוך לבחירות יכול בנסיבות רבות להתפרש כתעמולה אסורה, אולם, לא כך המקרה שבפניי.

12. נראה כי אכן הליך אישור חלוקת הכספים על פי הנחיות היועץ המשפטי לממשלה ולא על סמך המתווה שאושר בהסכם הפשרה, הוא הגורם הדומיננטי שהביא לעיכוב בחלוקתם. לכך יש להוסיף כי עיקרון שלטון החוק מחייב את הרשות לפעול לביצועו של פסק דין שניתן על ידי בית משפט.

13. לבסוף, אין זה סביר לגישתי להורות על דחיית התשלום, דחייה שתביא לחיוב המשיבה 2 בתשלום ריביות פיגורים, כל זאת על חשבון כספי ציבור (ואזכיר – שכל מטרת סעיף 2א לחוק הבחירות הוא למנוע השחתה לריק של כספים אלו בדיוק).

14. נוכח כל האמור לעיל, העתירה נדחית. בנסיבות העניין, אין צו להוצאות.

ניתנה היום, ג' באב התשע"ג (10.7.2013).

סלים ג'ובראן
שופט בית המשפט העליון
יושב ראש ועדת הבחירות
המרכזית לכנסת ה-20